

Michal Lehečka: Kdysi v jednom domě – studie jednoho paneláku

Práce Michala Lehečky nepatří k těm, které jsou výsledkem tříleté systematické přípravy na dané téma. Ambicí Michala Lehečky původně byla sociální psychologie, jakkoliv ze zájmu navštěvoval kurzy Metropolis u Cyrila Říhy a Architektura jako filosofie Marie Pětové. Nápad zaměřit pozornost na výzkum života v panelácích v 80. letech vznikl až při několika podzimních konzultacích. Pro mě to byl fenomén zajímavý, aktualizovaný výstavou Husákovo 3+1, nicméně jsem se mu badatelsky nijak nevěnoval. Michal Lehečka byl tedy tím, kdo si vyhledával potřebnou literaturu, určil si teoretická východiska svého výzkumu, operativně přizpůsoboval zvolené techniky sběru dat situaci v terénu. Již za tohle zaslouží práce ocenění a její případné nedostatky padají spíše na mojí hlavu.

Práci by se jistě dalo vytknout, že literatura k vlastnímu tématu není příliš rozsáhlá, že provedených rozhovorů mohlo být více a že by se tak objevily další zajímavé jevy související s touto „panel story“. Zdá se mi, že v tomto případě platí, že méně je někdy více. Práce působí velmi kompaktním dojmem, empirická část bezprostředně vychází a rozvíjí teoretickou. Autor si vybral tři druhy sousedských vztahů, tak jak je nabízí Musilova práce Lidé a sídliště. Přes dodnes výsostně postavení této publikace v dané oblasti si Lehečka správně uvědomil její omezení daná metodou a vědomě zvolil kvalitativní přístup, narativní rozhovory. Tím se mu daří vdechnout Musilovým kategoriím život. Práce je silná především v tom, že se autorovi daří z reflexí narátorů vytvořit dojem, jako by se čtenář znovu ocitl na Stodůleckém sídlišti v osmdesátých letech. Když jsme o práci diskutovali, napadla nás celá řada drobností, které byly pro panelová sídliště a život v nich typická. Opět však musím autora pochválit za to, že se mezi množstvím drobných postřehů neztratil, ale naopak rozhovory i jejich analýzu směřoval k sousedským vztahům. Prostřednictvím nich se mu podařilo zachytit určitá specifika života v panelácích v dobách socialismu. Vzhledem k autorově věku je i tento aspekt cenný. Tato novodobá historie, která je pro starší generaci součástí jejich životů, je pro generaci o něco málo mladší již jen zpřítomňována ve vzpomínkách starších, rodičů a je často upozadována.

Nechci Lehečku jen chválit. Na některých místech vysvítá ne příliš hluboká teoretická ukotvenost autora a nedůslednost, tak jak je tomu např. při diskuzi o vhodnosti termínů společenství, společnost (str. 46). Chce-li autor tuto diskuzi otevřít, nestačí citovat Tönnise ze

sekundární literatury a navíc zcela pominout otázku překladu. Poměrně čtivý styl práce je někdy až příliš „esejistický“ a je rušen autorovými poznámkami „co chce říct teď a co až potom“. Některá věci jsou pak řečeny zbytečně vícekrát.

Práci Michala Lehečky považuji za kvalitní výsledek jeho studia. Autor si dokázal postavit výzkumný projekt a realizovat jej. Z výstupů je patrné, že odvedl dobrou práci v terénu a podařilo se mu získat zajímavá data. Konečně sepsal čtivou práci, v níž využil své mnohaoborové znalosti.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení ve spodní hranici známky **výborně**.

V Praze dne 16.června 2010

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.